

соціальний статус, перейшовши до групи власників дрібних землеволодінь. Цей процес відбувався повільно і охопив декілька поколінь. Незважаючи на це, Немиричі займають високі урядові посади. Але поступово рід занепав і втратив свої чільні позиції в боротьбі за незалежність України.

Яскравою постаттю роду Немиричів був Юрій, в оцінці діяльності якого історики й досі не можуть досягти одностайності. Чим далі відступає від нас бурхливий період середини XVII ст., пов'язаний із трагічними для України процесом творення її державності, тим виразніше в працях дослідників проступає визнання Немирича як блискучого дипломата, видатного адміністратора та державного діяча.

Отримавши блискучу освіту за кордоном і маючи неабиякі здібності Юрій швидко розпочав сходження кар'єрною драбиною. Єдиною суттєвою перешкодою була його віра. Будучи аріанином, він ревно відстоював інтереси своєї віри, але в католицькій країні це було практично неможливо, а здебільшого небезпечно. Але він залишився вірним сином Речі Посполитої до 1654 р. і брав участь у війні з козаками, часто за власний кошт споряджав полки. Та ні країна, ні влада не оцінили його вкладу в боротьбу, аріан постійно переслідували, а частину маєтків самого Юрія було конфісковано. У пошуку правди Немирич робить відважний крок, переходячи на бік шведського короля, займає посаду посла й навіть бере участь у бойових діях проти поляків. Та погляди Юрія не збігаються з поглядами шведського короля, і, побачивши, що з допомогою шведів навести лад в Україні не вдасться, він переходить на бік козаків. Заради своєї мети він кладе на вітар навіть своє віросповідання. На службі в гетьмана І. Виговського у усій красі розкривається його талант дипломата. Юрія Немирича справедливо історики вважають творцем Галяцької угоди. Період життя Немирича свідчить, що навіть найвищі державницькі поривання можуть зазнати краху, якщо не зуміти згуртувати суспільство, відкинувши власні амбіції заради створення єдиної держави. Юрій Немирич загинув у цій боротьбі так, як і жив все життя, віддавши заради цього і достатки, і віру, і життя.

*Андрій Кудак,
студент IV курсу історичного факультету
(науковий керівник: к. ф. н. В. М. Слюсар)*

Соціологічний аналіз динаміки злочинності сучасного українського суспільства

Злочинність у сучасному світі - одна з основних соціальних проблем, яка потребує негайного вирішення. Тому ця проблема визначається як одна з найактуальніших у соціології права. Від рівня злочинності залежить "здоров'я" кожного суспільства. Рівень злочинності в країні залежить від багатьох чинників, основними з яких є: політична та економічна ситуація в країні, сформована правова свідомість, рівень життя населення, етнічний та расовий

склад населення, рівень культурного та духовного розвитку тощо. Стежити динаміку зростання-зниження рівня злочинності в Україні й на Житомирщині та з'ясувати соціальні чинники, котрі впливають на неї, потребують застосування таких методів збирання соціологічної інформації, як аналіз документів та експертне інтерв'ю.

Для підготовки цієї статті використано Статистику МВС за останні три роки та перше півріччя нинішнього року, а також Відомості про стан роботи зі зверненнями громадян, які надійшли до ВДЗР УМВС у Житомирській області, за 9 місяців 2008 року. А також опитано експертів - працівників УМВС, котрі здійснюють прийом громадян та розгляд їх звернень.

Проаналізувавши дані статистики, можна стверджувати, що кількість злочинів у нашій країні зменшується. Якщо у 2005 році усього було зареєстровано 485725 злочинів, то в 2006 році - 420900, що на 13 % менше. На 4,7% зменшилася кількість злочинів у 2007 році й становила 401293 злочини. Не став винятком і 2008 рік: за 6 місяців поточного року було зареєстровано 201262 злочини, що на 3,3% менше, ніж за відповідний період 2007 року. Отже, ми бачимо певну закономірну тенденцію, яка веде до зниження рівня злочинності в країні. Зменшення кількості злочинів можна пояснити зменшенням кількості населення.

Зі статистики видно також зростання кількості заяв (звернень) громадян: якщо в 2005 році кількість таких звернень становила 2369132, то у 2006 році - 2612190, що на 10,3% більше. У 2007 році ця цифра становила 2851354 (на 9,2% більше), а за 6 місяців 2008 року - 1438676 - на 2,5% більше. Збільшення кількості звернень громадян до державних установ, зокрема до правоохоронних органів, свідчить про зростання рівня правосвідомості населення. Досить велику роль у цьому процесі відіграють засоби масової інформації: юридичного спрямування рубрики в газетах, журналах, популярного формату телепередачі та ресурси мережі Інтернет. Збільшення кількості звернень саме до правоохоронних органів свідчить про зростання їх авторитету та довіри серед населення. Люди часто керуються прикладом сусідів, родичів та знайомих, яким такі звернення допомогли. Знову ж таки, зростає і кількість відмов про порушення кримінальних справ. Якщо у 2005 році кількість таких відмов становила 1459261, то у 2006 році - 1761391, тобто на 20,7% більше. У 2007 році ця цифра складала 2075493 - на 17,8% більше, ніж у 2006 році. За 6 місяців 2008 року ця цифра складає 1056265, що на 12,2% більше, ніж за аналогічний період 2007 року. Збільшення кількості відмов у порушенні кримінальних справ можна пояснити низьким рівнем правової освіти населення (люди не можуть відрізнити злочин від інших правопорушень). Також можна говорити про зростання рівня контролю за діяльністю правоохоронних органів з боку населення.

Збільшення кількості звернень до правоохоронних органів призводить до зростання завантаженості останніх, гальмування їх роботи та неможливості оперативного реагування на злочини й інші правопорушення. З іншого боку, збільшення кількості звернень до правоохоронних органів можна також пояснити низьким рівнем життя населення, коли люди не в змозі звернутися до

суду через те, що потрібно платити державне Мито, платити за написання позовної заяви, послуги адвоката та ін. Утім, звернення до Прокуратури та СБУ обмежуються, а до органів МВС (згідно із Законом України про міліцію, та Законом України про звернення громадян) може звернутися практично кожен. Зростання завантаженості органів МВС призводить до того, що вони змушені пересилати до суду частину справ.

Якщо ж розглядати злочини за ступенем тяжкості (небезпечності), то можна сказати, що кількість тяжких та особливо тяжких злочинів також зменшується. Якщо в 2005 році було зареєстровано 202408 тяжких злочини, то в 2006 - 158915, що на 21,5% менше. У 2007 році кількість таких злочинів становила 135646 - на 14,6% менше. За 6 місяців 2008 року було зареєстровано 64364 злочини, що на 8,8% менше, ніж за відповідний період 2007 року.

Така ж ситуація і з особливо тяжкими злочинами: 2005 рік— 18431, 2006 — 16139 (на 12,4% менше), 2007 - 14607 (на 9,7% менше), 2008 рік (6 місяців) - 7509 — на 8,2% менше. Кількість злочинів середньої тяжкості також зменшується: 2005 рік - 198077, 2006 - 174472 (на 11,9% менше), 2007 рік - 172251 (на 1,3% менше), 2008 рік (6 місяців) - 85388 (на 1,9% менше). Водночас зростає кількість злочинів незначної тяжкості. Якщо в 2005 році було зареєстровано 66809 злочинів, то в 2006 - 71374, що на 6,8% більше. 2007 рік - 78789 - на 10,4% більше. За 6 місяців 2008 року було зареєстровано 44001 злочин, що на 4,1% більше. Не є винятком і Житомирська область. Рівень злочинності тут також зменшується. Якщо в 2005 році було зареєстровано усього 9878 злочинів, то у 2006 - вже 8516 - на 13,8% менше. У 2007 році було зареєстровано 7723 злочини - на 9,3% менше, ніж 2006 року. Але за перше півріччя нинішнього року було в області зареєстровано 4274 злочини, що на 1,2% більше, ніж за відповідний період минулого року.

Отже, підсумовуючи вищезазначене, можна сказати, що кількість злочинів у нашій країні зменшується. Причин цьому досить багато, але основними з них можна назвати зменшення кількості населення та посилення професійної діяльності служб МВС. Збільшується кількість звернень громадян до правоохоронних органів, що свідчить про зростання рівня правосвідомості населення, а також зростання довіри до правових інститутів, розбудови правової держави. Водночас зростання кількості відмов у порушенні кримінальних справ указує на невисокий рівень правової освіти населення (знають, що мають права, але не вміють їх реалізувати).